

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

3 ביוני 2024

1019

כ"ו באייר התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק מחיקת רישומים פליליים ומשטרתיים של יוצאי אתיופיה, התשפ"ד-2024 170

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק מחיקת רישומים פליליים ומשטרתיים של יוצאי אתיופיה, התשפ"ד-2024*

הגדרות

1. בחוק זה -

"חוק המידע הפלילי" - חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019;

"יוצא אתיופיה" - מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה;

"המרשם הפלילי", "פרט רישום פלילי", "תקופת ההתיישנות" ו"תקופת המחיקה" - כמשמעותם בחוק המידע הפלילי.

מחיקת רישום

2.

(א) פרט רישום פלילי של יוצא אתיופיה שעניינו עבירה של הפרת הסדר הציבורי המנויה בתוספת שנעברה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019). יימחק מהמרשם הפלילי, ובלבד שלא הוטל על אותו אדם עונש מאסר בפועל לגבי אותה עבירה או שאין פרט רישום פלילי נוסף הנוגע לו שתקופת ההתיישנות ותקופת המחיקה לגביו עוד לא תמו, או פרט רישום משטרתי לפי סעיף 27(א)(1) עד (3) לחוק המידע הפלילי הנוגע לו.

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי בעקבות דוח פלמור גובש על ידי נשיא המדינה ומחלקת החנינות במשרד המשפטים מתווה למחיקת רישום פלילי לבני החברה האתיופית שקרא לקטינים ולצעירים שנשפטו בשל עבירות של הפרת הסדר הציבורי להגיש בקשות למחיקת הרישום. מתווה זה מעיד על הסכמה רחבה בדבר הצורך להתמודד עם נושא זה.

על אף קיומו של המתווה האמור זה שנים אחדות, עד כה נמחקו במסגרתו מספר מצומצם של רישומים, בשל מיעוט הפניות. נוכח האמור והתשתית העובדתית המוצקה כאמור בדוחות הציבוריים בדבר הפליה ואפיון גזעי כלפי יוצאי אתיופיה בשנים הסמוכות לפרסום הדוחות כאמור, מוצע להסדיר בחקיקה ראשית את מחיקת הרישומים כמפורט להלן.

חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019, מסדיר הן את הרישומים הפליליים על אודות הרשעות ועונשים והן את הרישומים המשטרתיים לעניין תיקים סגורים, תיקים תלויים ועומדים, תיקים שההליכים עוכבו בהם וזיכויים. הרישומים נשמרים ומועברים בהתאם

הצעת החוק נועדה לטפל בהשלכות ההפליה הממסדית ושיטור היתר כלפי יוצאי אתיופיה כפי שעלו בדוחות ציבוריים שפורסמו בשנים האחרונים.

דוח הצוות למיגור הגזענות נגד יוצאי אתיופיה (יולי 2016), צוות בין-משרדי שהמנהלת הכללית של משרד המשפטים דאז, אמי פלמור, הייתה יושבת הראש שלו, קבע שזה שנים חווים יוצאי אתיופיה יחס מפלה פרטני וממסדי, בין השאר על ידי משטרת ישראל (להלן - דוח פלמור). הדוח הציב על בעיות של הפליה ואפיון גזעי (פרופיילינג), כלפי האוכלוסייה האתיופית. הצוות גיבש המלצות וכלים לטיפול בגזענות ובהפליה, ובהחלטת ממשלה שהתקבלה בעקבות המלצותיו הוקמה, בין השאר, היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות במשרד המשפטים. דוח מבקר המדינה 72א - חלק ראשון (מיום כ"ו באב התשפ"א (4 באוגוסט 2021)) מצביע על כך שלמרות הצעדים שנקטה משטרת ישראל לאחר דוח פלמור, יש בעיה של שיטור יתר כלפי אוכלוסייה זו. כמו כן הוצגו בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת נתונים של מרכז המחקר והמידע של הכנסת בעניין.

* הצעת חוק מס' פ/4005/25 (מספר פנימי: 2209394); הועברה לוועדה ביום כ"ח בשבט התשפ"ד (7 בפברואר 2024); הצעת חוק פ/4322/25 (מספר פנימי: 2214950); הועברה לוועדה ביום י"ט באדר א' התשפ"ד (28 בפברואר 2024); הצעת חוק פ/4331/25 (מספר פנימי: 2214910); הועברה לוועדה ביום י"ד באייר התשפ"ד (22 במאי 2024).

1 ס"ח התשע"ט, עמ' 298.

(ב) פרט רישום משטרתי לפי סעיף 27(א)(2) לחוק המידע הפלילי של יוצא אתיופיה שעניינו עבירה של הפרת הסדר הציבורי המנויה בתוספת שנעברה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), יבוטל, ובלבד שאין לאותו אדם פרט רישום פלילי הנוגע לו שתקופת ההתיישנות ותקופת המחיקה לגביו עוד לא תמו, או פרט רישום משטרתי נוסף לפי סעיף 27(א)(1) עד (3) לחוק המידע הפלילי.

תוספת

(סעיף 2)

1. עבירה לפי סעיף 151 עד 158, 216, 275, 287(א), 288, 288 או 382א(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²
2. עבירה לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.³
3. עבירה לפי סעיף 79(1)(ב) לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.⁴

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי פרט רישום משטרתי בדבר תיק חקירה של יוצא אתיופיה שנסגר שעניינו עבירה של סדר ציבורי כאמור אשר נעברה עד ליום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), יבוטל, אם אין לאדם פרט רישום פלילי או רישום משטרתי נוסף.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בין השאר בנושא מחיקת רישום לעניין עבירה של תקיפת שוטר ובשאלת התקופה להחלת ההסדר.

השפעה על זכויות הילד

ההסדר המוצע נועד למחוק או לבטל רישומים פליליים או רישומים משטריים, בין השאר, לקטינים יוצאי אתיופיה שיש להם רישום כאמור בעבירות של הפרת סדר ציבורי, וכך להסיר את הכתם שדבק בהם ולסייע בהשתלבותם בחברה.

להוראות החוק ובהתאם לתקופות ההתיישנות והמחיקה הקבועות בו, זאת, מחד גיסא, כדי להגן על הציבור לאחר התעוררות חשד למעשה פלילי או הרשעה של אדם בפלילים, ומאידך גיסא, כדי לאפשר לאדם להשתקם ולהשתלב בחברה, בין השאר בשירות צבאי ובתעסוקה.

מוצע לקבוע כי פרט רישום פלילי של מי שהוא או אחד מהוריו נולדו באתיופיה (להלן - יוצא אתיופיה), שעניינו עבירה של הפרת הסדר הציבורי שמנויה בתוספת לחוק המוצע אשר נעברה עד ליום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), יימחק מהמרשם הפלילי, אם לא הוטל על אותו אדם מאסר בפועל לגבי אותה עבירה ואין לו פרט רישום פלילי או רישום משטרתי נוסף. העבירות שבענינן יחול ההסדר הן עבירות של הפרעה לסדר ציבורי, ובהן עבירות הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, התפרעות והתקהלות אסורה, העלבה והפרעה לעובד ציבור התנהגות פסולה במקום ציבורי והכשלת מעצר חוקי.

יוזמים: חברי הכנסת צגה מלקו, פנינה תמנו, משה סולומון, אברהם בצלאל, יונתן מישרקי, ניסים ואטורי, אריאל קלנר, משה רוט, טלי גוטליב, לימור סון הר מלך, אלמוג כהן, אושר שקלים, צבי יודיה סוכות

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

